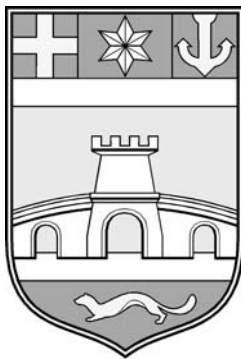

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

- a) **INFORMACIJA O STANJU
SUSTAVA ZAŠTITE I
SPAŠAVANJA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE U 2013.GODINI**

- b) **PRIJEDLOG SMJERNICA ZA
ORGANIZACIJU I RAZVOJ
SUSTAVA ZAŠTITE I
SPAŠAVANJA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE U 2014. GODINI**

Materijal pripremljen u

*Službi za zajedničke poslove
Osječko-baranjske županije*

Osijek, veljače 2014.

a)

**INFORMACIJA O STANJU
SUSTAVA ZAŠTITE I
SPAŠAVANJA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE U 2013. GODINI**

1. UVOD

Temeljni pravni akt kojim je u Republici Hrvatskoj uređeno područje zaštite i spašavanja jest Zakon o zaštiti i spašavanju, ("Narodne novine" broj: 174/04., 79/07., 38/09. i 127/10.) (u daljnjem tekstu: Zakon).

Navedenim Zakonom uređen je sustav zaštite i spašavanja građana, materijalnih i drugih dobara u katastrofama i velikim nesrećama, način upravljanja, rukovođenja i koordiniranja u aktivnostima zaštite i spašavanja u katastrofama i velikim nesrećama, obveze, osposobljavanje i usavršavanje sudionika zaštite i spašavanja, zadaće i ustroj tijela za rukovođenje i koordiniranje aktivnostima zaštite i spašavanja u katastrofama i velikim nesrećama, način uzbunjivanja i obavješćivanja, provođenje mobilizacije za potrebe zaštite i spašavanja te nadzor nad provedbom ovog Zakona.

Budući da se radi o jednom od najsloženijih područja ljudske djelatnosti, organizacija kvalitetnog i učinkovitog sustava zaštite i spašavanja, zahtjeva multidisciplinarni pristup i puni angažman svih društvenih resursa. Kako bi se pri organizaciji sustava zaštite i spašavanja uistinu aktivirali svi društveni potencijali, od ljudskih do materijalno-tehničkih, neophodno je u njegovu izgradnju uključiti najjemenitnije stručnjake i institucije iz različitih znanstvenih područja te sustavno podizati razinu svijesti stanovništva o potrebi unaprjeđivanja sigurnosti na svim razinama društva.

Temeljna je zadaća sustava zaštite i spašavanja pravodobno identificirati konkretne ugroze i opasnosti te procijeniti njihove eventualne štetne učinke. Nakon identifikacije opasnosti i procjene eventualnih štetnih učinaka katastrofa i velikih nesreća, prioritetni zadatak sustava zaštite i spašavanja je planiranje i provedba svih potrebnih mjera i aktivnosti kako bi se u najkraćem mogućem roku otklonile posljedice štetnog događaja i normalizirao život na pogođenom području.

Kako bi sve komponente sustava zaštite i spašavanja bile u mogućnosti učinkovito izvršiti svoje zadaće, u slučaju katastrofe i velike nesreće, neophodno je trajno organizirati, pripremati, osposobljavati, uvježbavati i usavršavati sve sudionike zaštite i spašavanja, a osobito operativne snage, koje moraju u svakom trenutku biti spremne za aktiviranje i učinkovito operativno djelovanje.

U tom kontekstu treba reći da je i izgradnja neophodnog pravnog okvira, (kroz izradu procjena ugroženosti, planova zaštite i spašavanja kao i drugih planskih dokumenata), temeljem kojih se poduzimaju konkretne mjere i aktivnosti u slučaju katastrofe ili velike nesreće, od izuzetnog značaja za učinkovito djelovanje u izvanrednim situacijama.

Imamo li u vidu činjenicu da mnoge potencijalne ugroze prelaze granice Republike Hrvatske, jedan od ključnih čimbenika za učinkovito djelovanje sustava zaštite i spašavanja jest i suradnja s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija koja se ostvaruje na temelju sklopljenih međunarodnih ugovora.

Temeljem članka 28. stavak 1. podstavak 1. Zakona, u ostvarivanju prava i obveza u području zaštite i spašavanja, predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave jednom godišnje ili pri donošenju proračuna u cjelini razmatraju stanje sustava zaštite i spašavanja i donose smjernice za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na svom području. Sukladno tome u nastavku donosimo prikaz trenutnog stanja sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije.

2. OPERATIVNE SNAGE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Operativne snage zaštite i spašavanja temelj su sustava zaštite i spašavanja u Republici Hrvatskoj. Budući da su operativne snage najznačajniji dio sustava zaštite i spašavanja njihova je primarna zadaća da, pored obavljanja njihovih redovitih djelatnosti, planiraju mjere i poduzimaju aktivnosti radi otklanjanja ili umanjenja posljedica katastrofe ili velike nesreće.

Osnovni dijelovi operativnih snaga su:

1. Stožeri zaštite i spašavanja na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini,
2. Službe i postrojbe središnjih tijela državne uprave koja se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti,
3. Zapovjedništva i postrojbe vatrogastva,
4. Zapovjedništva i postrojbe civilne zaštite i
5. Službe i postrojbe pravnih osoba koje se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti.

Operativnim snagama zaštite i spašavanja na razini županije, u katastrofama i velikim nesrećama, izravno zapovijeda, koordinira i rukovodi župan, uz stručnu pomoć županijskog Stožera zaštite i spašavanja. Sukladno tomu, u katastrofama i velikim nesrećama, operativne snage na razini županije djeluju na temelju odluke župana.

U slučaju da je općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno predsjednik predstavničkog tijela u jedinicama lokalne samouprave u kojima se na temelju posebnog zakona ne bira općinski načelnik/gradonačelnik, uposlio sve kapacitete i mogućnosti s područja jedinice lokalne samouprave, upućuje županu zahtjev za dopunsku pomoć s područja županije. Ovdje treba naglasiti da temeljem članka 30. stavak 3. Zakona, u slučaju neposredne prijetnje od nastanka katastrofe ili veće nesreće na području županije, župan ima pravo i obvezu mobilizirati sveukupne ljudske i materijalno - tehničke potencijale s područja te jedinice područne (regionalne) samouprave, sukladno planu zaštite i spašavanja.

Sukladno Zakonu, u aktivnosti zaštite i spašavanja pored operativnih snaga mogu se uključiti i specijalizirane udruge građana (ronilački klubovi, radio amateri, aeroklubovi, planinarska društva, udruga izviđača, lovačka društva i slično), te mobilizirani građani, poduzeća, radni strojevi i vozila pravnih i fizičkih osoba. Ovo je osobito značajno ako se zna da u mnogim izvanrednim situacijama upravo specifična znanja i strojevi kojima raspolažu poduzeća ili specijalizirane udruge građana bili ključan čimbenik za učinkovito djelovanje sustava zaštite i spašavanja.

U tom kontekstu treba reći da je župan Osječko-baranjske županije još 2010. godine, donio, Rješenje o određivanju operativnih snaga zaštite i spašavanja i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje u Osječko-baranjskoj županiji kojim su precizno određeni: operativne snage i pravne osobe koje će sudjelovati u akcijama zaštite i spašavanja stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara, način rukovođenja i koordinacije operativnih snaga te njihove dužnosti odnosno zadaće.

2.1. Stožer zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije

Stožer zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu Stožer) osnovan je 2008. godine Odlukom Skupštine Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 8/08.).

Stožer je stručno, operativno i koordinativno tijelo koje pruža stručnu pomoć i priprema akcije zaštite i spašavanja kojima rukovodi Župan.

Na svojim sjednicama, koje održava prema potrebi, Stožer analizira aktualno stanje sustava zaštite i spašavanja na području Županije, razinu osposobljenosti svih operativnih snaga te razmatra ostale teme značajne za učinkovito funkcioniranje sustava zaštite i spašavanja.

U 2013. godini Stožer je održao 27 sjednica na kojima su analizirana sva aktualna pitanja iz područja zaštite i spašavanja na našem području. Najveću pozornost Stožer je protekle godine posvetio rješavanju problema prouzročenih visokim dunavskim vodenim valom u lipnju 2013. godine.

Već po prvim informacijama o razmjerima potencijalne ugroze Stožer je stavljen u stanje pune pripravnosti te je 5. lipnja 2013. održao sjednicu na kojoj je dogovoreno da otpočnu opsežne pripreme svih nadležnih službi, kako bi se područje Osječko-baranjske županije obranilo od eventualnih poplava. Budući da su procjene Hrvatskih voda govorile da će područje Republike Hrvatske biti zahvaćeno drugim najvećim vodenim valom na Dunavu od kada postoje mjerenja, sve nadležne službe maksimalno su ozbiljno pristupile pripremama za njegov dolazak. O razmjerima opasnosti najbolje govori činjenica da je 12. lipnja 2013. godine, zbog izuzetno visokog vodostaja Dunava i Drave, župan Osječko-baranjske županije proglasio izvanredno stanje na cijelom poplavom ugroženom području Osječko-baranjske županije. Ovdje svakako treba istaknuti da je Stožer na čelu sa županom, kontinuirano pratio razvoj situacije na terenu te poduzeo brojne i vrlo opsežne konkretne mjere u cilju obrane područja Osječko-baranjske županije od eventualnih poplava.

O opsegu i značaju poduzetih mjera najbolje govore sljedeći podaci:

- U razdoblju od 5. do 20. lipnja (kada su ukinute izvanredne mjere obrane od poplava a time i stanje pripravnosti Stožera) Stožer je održao 12 sjednica na kojima je detaljno razmatran razvoj situacije na terenu i dogovarane konkretne mjere kako bi se područje Osječko-baranjske županije zaštitilo od eventualnih poplava.
- U Stožeru, kao centralnom tijelu za koordinaciju i operativnu provedbu mjera obrane od poplava na području županije, svakodnevno su prikupljane i analizirane sve informacije sa terena te su sukladno tome na sjednicama Stožera dogovarane konkretne mjere te dani konkretni naputci svim sudionicima obrane od poplava na našem području.
- Kvalitetnom suradnjom s Hrvatskim vodama, Hrvatskom vojskom, Vodovodom Osijek, vatrogasnim postrojbama i angažiranim udrugama građana, braniteljskim udrugama i volonterima, napunjeno je oko 350.000 vreća s pijeskom, koje su iskorištene za provedbu mjera obrane od poplava na ugroženim područjima.
- Na zamolbu Župana u provedbu mjera obrane od poplava bilo je uključeno 913 pripadnika Hrvatske vojske koji su svojim ljudskim i materijalno tehničkim kapacitetima u najkritičnijim trenucima dali veliki doprinos obrani ugroženih područja
- Prikupljena su sva raspoloživa materijalno-tehnička sredstva Vatrogasne zajednice i Državne uprave za zaštitu i spašavanje i pravodobno stavljena u funkciju obrane od poplava na našem području.
- Zapovjedništvo civilne zaštite Osječko-baranjske županije izradilo je detaljne planove za eventualnu evakuaciju stanovništva i stoke s poplavom ugroženog područja (u sklopu kojih su razrađeni pravci evakuacije i određeni objekti za smještaj ljudi i stoke).
- Zapovjedništvo civilne zaštite Osječko-baranjske županije odredilo je objekte za smještaj ljudi i stoke te ih opremilo svom potrebnom opremom za prihvatanje eventualno evakuiranog stanovništva i stoke.
- Svi objekti predviđeni za smještaj ljudi i stoke pregledani su od strane Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije i nadležnih veterinarskih službi kako bi se spriječila pojava i širenje eventualnih bolesti
- Održavanjem svakodnevnih sjednica Stožera osiguran je kontinuitet u praćenju situacije i kvalitetna suradnja s nadležnim organima jedinica lokalne samouprave na poplavom ugroženom području.
- Stožer na čelu sa županom redovito je obilazio sva poplavom ugrožena područja (Batina, Zeleni otok, Aljmaš, Dalj, vikend naselje na Karašici, Osijek).
- Pravodobnom distribucijom zaključaka sa sjednica Stožera, svim subjektima uključenim u obranu od poplava, osigurana je neophodna koordinacija njihovog djelovanja.
- Pravodobnim i iscrpnim informiranjem javnosti spriječeno je širenje panike (u razdoblju od 5. do 20. lipnja održano je ukupno 11 tiskovnih konferencija putem kojih je stanovništvo izvještavano o svim poduzetim mjerama).

- U sustav obrane od poplava na adekvatan su način bili uključeni Zapovjedništvo civilne zaštite Osječko-baranjske županije te dio postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije, dokazujući tako sposobnost učinkovitog operativnog djelovanja u izvanrednim situacijama.
- Na kraju treba reći da su golem doprinos učinkovitoj provedbi mjera obrane od poplava dale i brojne udruge građana, prije svega: Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije, Hrvatska gorska služba spašavanja, stanica Osijek, Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije i braniteljske udruge. O doprinosu navedenih udruga bit će više riječi u nastavku ove Informacije.

Možemo reći da su sve poduzete mjere urodile plodom te je Osječko-baranjska županija uspješno obranjena od poplava koje na našem području nisu ostavile većih posljedica.

Iskušenja kojima je u provedbi mjera obrane od poplava, u lipnju 2013. godine, bio podvrgnut kako Stožer tako i čitav sustav zaštite i spašavanja na našem području, bila su svojevrsni test njihove učinkovitosti u tzv. "stvarnim odnosno realnim uvjetima". Nakon provedenih analiza svih poduzetih mjera, danas možemo reći da su Stožer kao i sustav zaštite i spašavanja u cjelini, još jednom potvrdili opravdanost svoga postojanja i sposobnost učinkovitog operativnog djelovanja u kriznim situacijama.

Kako bi Stožer i dalje bio adekvatna stručna potpora operativnoj provedbi aktivnosti zaštite i spašavanja na terenu potrebno je nastaviti sustavnu edukaciju, kako članova Stožera tako i onih koji aktivnosti zaštite i spašavanja provode na razini jedinica lokalne samouprave.

Na kraju treba istaknuti da su određeni organizacijski pomaci učinjeni u ranijem razdoblju, (što se prvenstveno odnosi na činjenicu da su sve jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije osnovale Stožere zaštite i spašavanja), u provedbi mjera obrane od poplava došli do punog izražaja budući da su upravo stožeri zaštite i spašavanja u jedinicama lokalne samouprave, bili jedan od ključnih čimbenika koji je pomogao dobroj koordinaciji u provedbi svih dogovorenih mjera.

2.2. Zapovjedništvo i postrojbe civilne zaštite Osječko-baranjske županije

U 2013. godini, izmjenama Odluke o osnivanju Zapovjedništva civilne zaštite Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 16/10. i 7/13.), (kojom je definiran broj članova zapovjedništva, svrha osnivanja zapovjedništva, njegov ustroj i organizacija te način mobiliziranja), smanjen je broj članova Zapovjedništva sa 29 na 25.

Navedene izmjene učinjene su u nastojanju da se Zapovjedništvo civilne zaštite Osječko-baranjske županije, kao dio operativnih snaga zaštite i spašavanja, koji zapovijeda snagama i sredstvima civilne zaštite u slučaju velike nesreće i katastrofe, učini još operativnijim i sposobnijim za djelovanje u kriznim situacijama.

Problemi prouzročeni dunavskim vodenim valom, u lipnju 2013. godine, bili su najveći izazov s kojim se Zapovjedništvo suočilo od svoga osnivanja. Sukladno tome treba reći da je navedeno tijelo dalo svoj konstruktivni doprinos u savladavanju krizne situacije s kojom je bilo suočeno područje Osječko-baranjske županije. Ovo se prije svega odnosi na činjenicu da je Zapovjedništvo izradilo detaljne planove za eventualnu evakuaciju stanovništva i stoke s poplavom ugroženog područja. Navedenim planovima definirani su pravci evakuacije, sredstva za prijevoz evakuiranih ljudi i stoke kao i objekti za njihov smještaj. Pored toga članovi Zapovjedništva zaduženi za pojedine mjere civilne zaštite kontinuirano su pratili razvoj situacije na terenu te su, sukladno potrebama, angažirali odgovarajuće ljudske i materijalno-tehničke kapacitete postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije.

Postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije, koje su osnovane Odlukom županijske Skupštine 2011. godine ("Županijski glasnik" broj 3/11.) i koje čine četiri tima (Tim za spašavanje iz ruševina, Tim za zaštitu i spašavanje iz vode, Tim za radiološku, kemijsku, biološku i nuklearnu zaštitu i Tim za logistiku) u protekloj su godini potvrdile visoku razinu osposobljenosti za najsloženije zadaće iz područja zaštite i spašavanja.

Najbolja potvrda ovoj tezi jest činjenica da su u rješavanju problema prouzročenih visokim vodostajem Drave kod Osijeka, u lipnju prošle godine, upravo pripadnici Tima za zaštitu i spašavanje iz vode, imali jednu od ključnih uloga u uspješnoj sanaciji najkritičnijih točaka dravskog nasipa na području osječke gradske četvrti Donji Grad, čime je spriječeno njegovo eventualno puknuće i velike materijalne štete.

Treba reći da je učinkovitim funkcioniranjem ove izuzetno značajne komponente sustava zaštite i spašavanja u mnogome doprinijela i činjenica da su, prema podacima Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Područnog ureda za zaštitu i spašavanje Osijek, (zaključno s prosincem 2013. godine), sve jedinice lokalne samouprave na području Županije, izradile Procjenu ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara kao i Plan zaštite i spašavanja. Činjenica da su sve jedinice lokalne samouprave izradile ove temeljne planske dokumente golem je korak u izgradnji cjelovitog sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije.

Pored navedenih aktivnosti, treba istaknuti, da je u protekloj godini, nastavljen proces materijalno-tehničkog opremanja postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije, a povodom obilježavanja 1. ožujka (Međunarodnog dana civilne zaštite), održana je druga smotra navedenih postrojbi kao i pokazna vježba pod nazivom "Drava 2013.- Mali bajar" u kojoj su sudjelovale sve operativne snage zaštite i spašavanja s područja Osječko-baranjske županije.

U kontekstu činjenice da je nedostatak adekvatnog skladišnog prostora jedan od većih problema s kojim se, posljednjih godina, suočavaju postrojbe civilne zaštite, ali i druge operativne snage na našem području, treba napomenuti da se Zonsko skladište intervencijskih postrojbi civilne zaštite Republike Hrvatske nalazi u Bizovcu i ima kapacitet skladišnog prostora oko 1800 m² te je u tijeku rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na navedenoj nekretnini.

Imamo li u vidu sve gore navedeno možemo reći da je protekle godine u svim segmentima razvoja civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije ostvaren vrlo značajan napredak.

2.3. Vatrogastvo na području Osječko-baranjske županije

Po broju vatrogasnih postrojbi Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: Vatrogasna zajednica) četvrta je županijska vatrogasna zajednica u Republici Hrvatskoj - na području Županije djeluje 141 dobrovoljna vatrogasna društva, 6 dobrovoljnih vatrogasnih društava u gospodarstvu, tri javne profesionalne vatrogasne postrojbe u gradovima Osijek, Našice i Beli Manastir te dvije profesionalne postrojbe u gospodarstvu - svi udruženi u vatrogasne zajednice. Ukupno ima 4.125 operativnih vatrogasaca i oko 1.500 pripadnika vatrogasne mladeži. Kao osobito značajan podatak, koji jasno svjedoči o duboko ukorijenjenoj tradiciji vatrogastva na našim prostorima, treba reći da sve jedinice lokalne samouprave u Osječko-baranjskoj županiji imaju osnovane vatrogasne postrojbe.

Uspješno obavljanje vatrogasne djelatnosti zahtijeva stalno stručno usavršavanje i uvježbavanje pripadnika vatrogasnih postrojbi na način utvrđen Pravilnikom o programu i načinu provedbe teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama. U tom kontekstu treba reći da su svi operativni vatrogasci prošli osnovna osposobljavanja koja se povremeno nadopunjavaju usavršavanjima i seminarima.

U 2013. godini ukupno je osposobljeno: 350 osoba za zvanja vatrogasac i vatrogasni dočasnik, 78 osoba za zvanje vatrogasni časnik, 30 osoba za pružanje prve pomoći te 63 osobe (20 pripadnika DVD-a i 43 pripadnika JPVP-a) za prijevoz helikopterom i gašenje šumskih požara.

Zakonom o vatrogastvu utvrđeno je da pored programa osposobljavanja vatrogasci u vatrogasnim postrojbama moraju obaviti odgovarajući liječnički pregled. Stoga je osobito značajno istaknuti da je i u 2013. godini Osječko-baranjska županija izdvojila značajna sredstva iz svoga Proračuna, za financijsku pomoć svim vatrogasnim društvima na našem području za pokriće troškova obavljanja liječničkih pregleda vatrogasaca.

U 2013. godini na području Osječko-baranjske županije ukupno je bilo 1045 vatrogasnih intervencija što je smanjenje od 38,5% u odnosu na prošlu godinu kada je bilo 1695 intervencija. Od ukupno 1045 vatrogasnih intervencija bilo je 451 požarna intervencija, 479 tehničkih intervencija, 58 drugih intervencija i 57 tzv. drugih aktivnosti. Najveći pad broja događaja zabilježen je kod požara, što se može dijelom pripisati činjenici da je zbog vremenskih prilika koje nisu pogodovale razvoju požara na otvorenom prostoru, izostao uobičajeno velik broj požara u ožujku. Sukladno tome u 2013. godini zabilježen je pad broja požara otvorenog prostora (162 požara otvorenog prostora) od čak 79,6% u odnosu na 2012. godinu (u kojoj je zabilježeno 797 požara otvorenog prostora). Navedena situacija za posljedicu je imala ohrabrujuću činjenicu da je na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini u požarima otvorenog prostora izgorjela površina od svega 88 hektara, što je znatno manje u odnosu na 2012. godinu kada je u požarima ovoga tipa izgorjela površina od ukupno 2931 hektar. U Tablici 1. dan je pregled broja požara prema vrsti otvorenog prostora.

Tablica 1. Pregled broja požara prema vrsti otvorenog prostora

Redni broj	Vrsta otvorenog prostora	Broj intervencija 2012	Broj intervencija 2013
1	Požar poljoprivrednog zemljišta	105	49
2	Požar šume i šumskog zemljišta	61	2
3	Požar zapuštenog zemljišta	447	50
4	Ostalo	184	61
UKUPNO:		797	162

Vatrogasne postrojbe, kao dio operativnih snaga zaštite i spašavanja, dale su veliki doprinos uspješnoj provedbi mjera obrane od poplava na području Osječko-baranjske županije, u lipnju 2013. godine. O doprinosu vatrogasnih postrojbi uspješnoj provedbi mjera obrane od poplava na potencijalno ugroženom području Osječko-baranjske županije najbolje govore sljedeći podaci:

- tijekom izvanrednog stanja obrane od poplava vatrogasne su postrojbe izvršile 64 intervencije usmjerene ka zaštiti od poplava,
- na ispumpavanju vode iz različitih objekata bila su angažirana 164 vatrogasaca koji su u provedbu navedenih zadataka uložili 3.106 radnih sati,
- na izradi i jačanju nasipa i drugih vodozaštitnih objekata bilo je angažirano 429 vatrogasaca i uloženo je 3.906 radnih sati,
- ukupno je u provedbi mjera obrane od poplava tijekom lipnja 2013. godine bilo angažirano 22 vatrogasne postrojbe, 43 vatrogasna vozila i 24 vatrogasne pumpe.

Vatrogasna zajednica izradila je Izvješće o stanju zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije za 2013. godinu u kojem je detaljno prikazana trenutačna situacija u svim segmentima protupožarne zaštite. Pored toga Vatrogasna zajednica izradila je Program rada i Financijski plan Vatrogasne zajednice Osječko-baranjske županije za 2014. godinu, u kojem su izneseni zadaci koje je potrebno izvršiti u tekućoj godini kao i financijski okviri za njihovo ostvarenje.

Na kraju treba reći da je Skupština Osječko-baranjske županije u prosincu 2013. godine donijela Provedbeni plan unaprjeđenja zaštite od požara za područje Osječko-baranjske županije za 2014. godinu. Navedeni dokument normativni je akt koji donosi detaljan i sveobuhvatan prikaz tehničkih, organizacijskih i urbanističkih mjera koje je u području zaštite od požara potrebno provesti kako bi se ista podigla na znatno višu razinu. Pored toga Županija je donijela i druge značajne dokumente u području zaštite od požara:

- Plan operativne provedbe programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini,
- Plan aktivnog uključivanja svih subjekata zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini te

- Financijski plan za provođenje zadaća iz područja zaštite od požara u protupožarnoj sezoni u 2013. godini na području Osječko-baranjske županije.

Svrha navedenih akata jest omogućiti svim subjektima, koji su uključeni u izvršavanje mjera zaštite od požara, da učinkovito provode sve svoje zadaće kako bi se sigurnost stanovništva i njihove imovine podigla na višu razinu.

2.4. Aktivnosti Društva Crvenog križa Osječko-baranjske županije u 2013. godini

Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu Društvo) neizostavan je dio sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije i kao takvo kontinuirano sudjeluje u svim njegovim aktivnostima.

Osnovna funkcija Društva je koordinacija rada 6 gradskih i jednog općinskog društva Crvenog križa. Temeljna snaga Društva svakako je veliki broj stručno osposobljenih kadrova (14 ekipa za pružanje prve pomoći, 7 ekipa za spašavanje života na vodi, 3 ekipe za tehničku pomoć, 7 ekipa za traženje nestalih osoba, 2 ekipe za pročišćavanje vode i sanitaciju i 1 ekipa za psihološku pomoć). Pored toga treba istaknuti da je Društvo oformilo županijski interventni tim za djelovanje u izvanrednim situacijama koji čini 20 pripadnika obučenih za izvršavanje različitih zadaća (procjena situacije, pružanja prve pomoći, podizanje naselja i organizacije smještaja, traženje nestalih osoba, pročišćavanje vode i sanitacija). Proces obuke i opremanja navedenog tima, započet je još 2011. godine i od tada se kontinuirano provodi sukladno financijskim mogućnostima.

Svakako treba naglasiti da pored navedenih kapaciteta u okviru Društva djeluje oko 600 volontera koje je, u slučaju potrebe, moguće aktivirati u roku od 24 sata.

U kontekstu materijalno-tehničkih kapaciteta kojima raspolaže Društvo kao najznačajnije treba istaknuti 3 kuhinje (u Osijeku, Valpovu i Đakovu) koje imaju mogućnost, u slučaju potrebe, pripremiti do 4000 kuhanih obroka dnevno. Upravo navedeni kapaciteti bili su od izuzetnog značaja u prehrani i drugoj logističkoj podršci snagama koje su bile angažirane u provedbi mjera obrane od poplava na našem području u lipnju prošle godine, o čemu će više riječi biti u nastavku.

Budući da Društvo, ispunjavajući svoju duboko humanu funkciju, tijekom godine obavlja izuzetno širok spektar aktivnosti, ovdje ćemo istaknuti samo one koje su bile od izuzetnog značaja za funkcioniranje sustava zaštite i spašavanja u protekloj godini.

Svojim ljudskim i materijalno tehničkim kapacitetima Društvo je protekle godine sudjelovalo u velikom broju pokaznih vježbi i treninga od kojih su najznačajniji:

- pokazna vježba operativnih snaga zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije "Drava 2013. - Mali bazar", u sklopu obilježavanja Međunarodnog dana civilne zaštite,
- pokazna vježba operativnih snaga zaštite i spašavanja "Bizovac 2013",
- pokazna vježba Mala škola prve pomoći, u sklopu obilježavanja Svjetskog dana prve pomoći,
- simulacijska vježba u sklopu projekta "Prepare to respond" koji se provodi u suradnji austrijskog i hrvatskog Crvenog križa,
- četiri treninga Hrvatskog Crvenog križa za rad sa sustavom za pročišćavanje vode,
- trening Hrvatskog Crvenog križa za rad s terenskim kuhinjama.

Kao i ostali segmenti sustava zaštite i spašavanja i Društvo je dalo značajan doprinos provedbi mjera obrane od poplava na području Osječko-baranjske županije tijekom lipnja 2013. godine. U tom kontekstu treba reći da je u razdoblju od 7. do 17. lipnja 2013., u stanju pripravnosti bilo 800 zaposlenika i volontera Društva, a oko 150 volontera Društva bilo je angažirano na punjenju vreća s pijeskom na deponijama u Nemetinu i Zmajevcu. Tijekom provedbe mjera obrane od poplava na potencijalno ugroženom području Osječko-baranjske županije Društvo je izdalo 1168 obroka i 3083 litare vode koji su podijeljeni snagama angažiranim na jačanju vodozaštitnih objekata.

Jedno od najznačajnijih područja djelovanja Društva svakako je edukacija kako vlastitih članova tako i najširih slojeva stanovništva za različite praktične vještine, (pružanje prve pomoći, plivanje, spašavanje na tekućim i stajaćim vodama). Sukladno tome treba reći da je u okviru tečaja Službe spašavanja života na vodi u 2013. godini obučeno 10 spasilaca, a Društvo je za članove DVD-a Vladislavci održalo tečaj pružanja prve pomoći.

2.5. Aktivnosti Hrvatske gorske službe spašavanja, stanice Osijek u 2013. godini

Aktivnosti Hrvatske gorske službe spašavanja, stanice Osijek (u daljnjem tekstu HGSS, stanica Osijek) možemo podijeliti u tri osnovne skupine: održavanje tzv. hladnog pogona, edukacija i održavanje znanja i vještina njenih članova te akcije spašavanja.

Imamo li u vidu da HGSS, stanica Osijek danas ima: 25 članova, 2 potražna psa, četiri motorna vozila, motorni čamac i veliku količinu različite spasilačke opreme za spašavanje u najsloženijim uvjetima, jasno je da samo održavanje hladnog pogona predstavlja golemi izazov za ovu volontersku udrugu građana, od posebnog značaja za zaštitu i spašavanje. Dodamo li ovome činjenicu da opremanje jednog spašavatelja kompletnom osobnom opremom, stoji oko 45.000,00 kuna, te da prehrana i obuka potražnih pasa također iziskuje golema financijska sredstva jasno je da je za uspješno djelovanje HGSS, stanice Osijek neophodna pomoć šire društvene zajednice. Prema podacima iz Izvješća o radu HGSS, stanice Osijek za 2013. godinu, vidljivo je da su članovi navedene udruge, samo u održavanje hladnog pogona, (redovito održavanje vozila i opreme, prehrana i obuka potražnih pasa, sastanci na kojima se analizira učinjeno i planira budući rad), utrošili 3511 č/h ili 439 radnih dana.

Kontinuirana edukacija i usavršavanje njenih članova jedan je od segmenata rada HGSS, stanice Osijek kojem je tijekom 2013. godine posvećena izuzetna pozornost. Treba stoga istaknuti da su svi članovi HGSS, stanice Osijek položili tečaj prve pomoći, a po jedan član položio je tečaj ljetnih tehnika spašavanja i tečaj speleo spašavanja. Pored toga treba reći da su četiri člana HGSS, stanice Osijek stekla licence gorskih spašavatelja, a još četiri su položila tečaj spašavanja u divljim vodama. Dodamo li svemu navedenom da je u 2013. godini nastavljeno usavršavanje dva potražna tima HGSS, stanice Osijek (koji se zbog svojih izuzetnih vještina koriste u akcijama traganja i spašavanja na području čitave Republike Hrvatske) te da su članovi HGSS, stanice Osijek sudjelovali na brojnim tečajevima, treninzima i vježbama na kojima su usavršavali različite tehnike spašavanja, možemo reći da je u području edukacije protekla godina bila izuzetno sadržajna. Tome u prilog govori i podatak da su članovi HGSS, stanice Osijek u prošloj godini na različite oblike edukacije uložili 6690 č/h ili 836 radnih dana.

Akcije traganja i spašavanja temeljni su razlog postojanja HGSS, stanice Osijek. U tom kontekstu treba reći da je u 2013. godini HGSS, stanica Osijek aktivirana u ukupno 34 akcije ovoga tipa kako na području Osječko-baranjske županije tako i na području čitave Republike Hrvatske. Ovdje posebno treba istaknuti izniman doprinos HGSS, stanice Osijek u provedbi mjera obrane od poplava na našem području u lipnju 2013. godine. Tijekom izvanrednog stanja obrane od poplava članovi HGSS, stanice Osijek imali su 12 intervencija, a svoj su doprinos dali i pri označavanju nasipa na branjenom području GPS koordinatama (neophodnim za aktiviranje sustava veze u kriznim situacijama). U 2013. godini, na akcije traganja i spašavanja, HGSS stanica Osijek utrošila je 682 č/h ili 85 radnih dana.

Iz svega navedenog vidljivo je da su u 2013. godini, članovi HGSS, stanice Osijek u obavljanje različitih aktivnosti iz područja svoga djelovanja utrošili ukupno 10883 č/h, odnosno 1360 radnih dana.

Na kraju treba reći da je Osječko-baranjska županija, koja je temeljem Zakona o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja ("Narodne novine" broj 79/06), dužna sufinancirati redovne djelatnosti HGSS, stanice Osijek, još 2011. godine potpisala Sporazum o suradnji s navedenom udrugom. Sporazumom su definirana područja zajedničkog interesa i dogovoreni modaliteti sufinanciranja redovne djelatnosti HGSS, stanice Osijek. Slijedom navedenog, iz Proračuna Osječko-baranjske

županije za 2013. godinu, za sufinanciranje redovne djelatnosti HGSS, stanice Osijek isplaćeno je 20.000,00 kuna. Iako navedeni iznos evidentno nije dostatan za pokriće svih potreba HGSS, stanice Osijek, on svakako predstavlja značajan doprinos daljnjem jačanju njenih kapaciteta.

2.6. Aktivnosti Zavoda za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije u 2013. godini

Zavod za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije segment je sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije i kao takav daje veliki doprinos njegovu učinkovitom funkcioniranju.

Zavod je organiziran kao jedinstvena županijska ustanova za provođenje djelatnosti pružanja hitne medicinske pomoći i usluga sanitetskog prijevoza. Poslove iz svoje redovite djelatnosti Zavod obavlja putem 45 timova T1 hitne medicinske pomoći, 5 timova T2 hitne medicinske pomoći, 5 timova prijavno - dojavne jedinice i 17 timova sanitetskog prijevoza raspoređenih na ukupno šest punktova na području Osječko-baranjske županije.

Poslove iz redovite djelatnosti Zavoda, u navedenim timovima, obavlja 50 ugovorenih doktora medicine, 82 ugovorenih medicinskih sestara /tehničara i 79 vozača sanitetskog vozila. Treba također reći da Zavod raspolaže sa 51 sanitetskim vozilom, od kojih se 19 koristi za obavljanje hitne medicinske pomoći, a 32 za usluge sanitetskog prijevoza. Kako bi se stekao potpun uvid u složenost i opseg poslova Zavoda, u tablici 2. prikazani su podaci o broju i vrsti intervencija navedene institucije u 2013. godini.

Tablica 2. Podaci o broju i vrsti intervencija Zavoda za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije u 2013. godini

Redni broj	Opis intervencije	Broj intervencija
1.	Intervencije Hitne medicinske pomoći na terenu	30.083
2.	Ambulantni pregled pacijenata	55.380
3.	Unutaržupanijski sanitetski prijevoz	25.929
4.	Međužupanijski prijevoz pacijenata	1.445
5.	Prijevoz dijaliziranih pacijenata	17.599
6.	Sanitetski prijevoz u inozemstvo	3
	UKUPNO	130.439

3. SKLONIŠTA OSNOVNE NAMJENE I SUSTAV UZBUNJIVANJA STANOVNIŠTVA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

Slika sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije ne bi bila potpuna ukoliko u okviru ove Informacije ne bismo rekli nekoliko riječi skloništima osnovne namjene i sustavu uzbunjivanja stanovništva. Sukladno tome u tablici 3 donosimo pregled skloništa osnovne zaštite na području Osječko-baranjske županije, prema podacima Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Područnog ureda za zaštitu i spašavanje Osijek.

Tablica 3. Pregled skloništa osnovne zaštite na području Osječko-baranjske županije

Redni broj	Grad	Otpornost kPa	Kapacitet osoba	Broj skloništa
1.	Beli Manastir	100	700	2
2.	Belišće	100	1.050	3
3.	Donji Miholjac	100	500	2
4.	Đakovo	100	1.000	3
5.	Našice	100	450	2
6.	Osijek	100	16.930	49
7.	Valpovo	100	700	2
	UKUPNO		21.330	63

Glede sustava za uzbunjivanje stanovništva na području Osječko-baranjske županije možemo reći da u 2013. godini nije došlo do promjena u broju i rasporedu sirena uvezanih u sustav daljinskog upravljanja sirenama županijskog centra 112 Osijek. Sukladno tome, trenutno je na županijskom centru 112 Osijek uvezano ukupno 28 sirena. Od navedenog broja 12 sirena (6 elektromotornih i 6 elektronskih) nalazi se na području Grada Osijeka, dok su preostale sirene, uvezane u sustav županijskog centra 112 Osijek, raspoređene kako slijedi:

- Općina Bilje 1 elektromotorna sirena,
- Općina Čepin 1 elektromotorna sirena,
- Grad Donji Miholjac 2 elektromotorne sirene,
- Grad Belišće 2 elektromotorne sirene,
- Grad Našice 2 elektronske sirene,
- Grad Valpovo 2 elektromotorne sirene,
- Grad Beli Manastir 1 elektronska sirena
- Općina Đurđovac 1 elektromotorna sirena i
- Grad Đakovo 4 elektromotorne sirene.

Redovno ispitivanje sustava za uzbunjivanje vrši se jednom mjesečno. Pored navedenih 28 sirena koje su uvezane u sustav daljinskog upravljanja sirenama županijskog centra 112 Osijek u funkciji su i neuvezane sirene čiji su vlasnici odnosno korisnici dobrovoljna vatrogasna društva i druge pravne osobe s područja Osječko-baranjske županije. Testiranje i provjera ispravnosti neuvezanih sirena također se redovito provodi od strane nadležnih tijela.

4. MEĐUNARODNA SURADNJA U PODRUČJU ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2013. GODINI

Osječko-baranjska županija, svjesna činjenice da mnoge potencijalne ugroze prelaze granice Republike Hrvatske, posljednjih je godina intenzivirala međunarodnu suradnju u području zaštite i spašavanja. U tom kontekstu treba istaknuti dragocjena iskustva stečena u uspješnoj realizaciji projekta "Dravis 2" (koji se provodio u okviru IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska - Mađarska 2007-2013. i u kojem je Osječko-baranjska županija bila jedan od projektnih partnera s hrvatske strane) koji je priveden kraju 2011. godine.

Na tragu pozitivnih iskustava iz projekta "Dravis 2", 1. svibnja 2013. godine Osječko-baranjska županija (kao jedan od projektnih partnera s hrvatske strane) otpočela je realizaciju projekta Dravis 3 koji se također provodi u okviru IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska - Mađarska 2007-2013.

Predviđeno trajanje projekta "Dravis 3" je 16 mjeseci, a njegova ukupna vrijednost iznosi 340.000,00 eura. Kao jedan od projektnih partnera s hrvatske strane, Osječko-baranjska županija će, u suradnji s ovlaštenom institucijom, izraditi:

- Elaborat o vrstama rizika koji mogu utjecati na područje Osječko-baranjske županije,
- Elaborat o opasnostima koje utječu na civilnu populaciju, s obzirom na rizike koji utječu na područje Osječko-baranjske županije te
- Plan djelovanja spasilačkih ekipa.

Pored izrade navedenih Elaborata i Plana, u okviru provedbe projekta Dravis 3, bit će nabavljen i dio opreme za potrebe postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije čime će se njihova operativna spremnost podići na znatno višu razinu.

Na kraju treba reći da je u 2013. godini nastavljen rad Mješovite radne skupine za prekograničnu suradnju u području zaštite i spašavanja (koja je ustrojena na temelju Sporazuma o suradnji u području zaštite i spašavanja od elementarnih nepogoda i katastrofa između Osječko-baranjske županije i mađarske županije Baranya) te su na redovitom godišnjem susretu, održanom u organizaciji mađarske županije Baranya, dogovoreni daljnji pravci suradnje.

5. ZAKLJUČAK

Podaci navedeni u Informaciji o stanju sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini kratak su pregled osnovnih karakteristika sustava zaštite i spašavanja kao i opis najznačajnijih događaja koji su obilježili njegov razvoj u protekloj godini. Sukladno tome možemo reći da su problemi prouzročeni visokim dunavskim vodenim valom i proglašavanje izvanrednog stanja obrane od poplava na potencijalno ugroženom području Osječko-baranjske županije, u lipnju 2013. godine, bili najznačajniji događaji koji su sustav zaštite i spašavanja stavili na najveća iskušenja. Opsežne aktivnosti poduzete u provedbi mjera obrane od poplava u lipnju 2013. godine, detaljno su opisane u prethodnoj analizi djelovanja pojedinih segmenata sustava zaštite i spašavanja. Ovdje ćemo stoga samo još jednom ponoviti, da je uspješna i pravodobna provedba mjera obrane od poplava, kojima je područje Osječko-baranjske županije obranjeno od štetnog djelovanja vode, još jedna potvrda sposobnosti sustava zaštite i spašavanja da učinkovito operativno djeluje u kriznim situacijama.

Pored činjenice da je provedba mjera obrane od poplava bio najznačajniji događaj protekle godine ne treba zaboraviti da su i u drugim područjima djelovanja sustava zaštite i spašavanja u 2013. godini, učinjeni značajni pomaci. Ovo se prije svega odnosi na činjenicu da su sve jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije izradile procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te planove zaštite i spašavanja za svoja područja (kao temeljne planske dokumente). Pored toga nastavljena je i proširena suradnja Osječko-baranjske županije s udrugama građana od posebnog interesa za zaštitu i spašavanje. Potvrda ovoj tezi je i činjenica da su u 2013. godini sklopljeni sporazumi o suradnji Osječko-baranjske županije s Radio klubom "Osijek" i Društvom za podvodne aktivnosti "Mursa", kojima su definirani modaliteti suradnje te otvoren put za daljnju izgradnju sustava zaštite i spašavanja na našem području.

U 2013. godini, Osječko-baranjska županija nastavila je proces međunarodne suradnje u području zaštite i spašavanja (kroz rad Mješovite radne skupine i sudjelovanjem u IPA Programu prekogranične suradnje financiranom iz fondova Europske unije) a doneseni su i mnogi dokumenti značajni za redovito funkcioniranje sustava zaštite i spašavanja na godišnjoj razini:

- Provedbeni plan unaprjeđenja zaštite od požara za područje Osječko-baranjske županije za 2014. godinu,
- Plan operativne provedbe programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini,
- Plan aktivnog uključenja svih subjekata zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini,
- Financijski plan za provođenje zadaća iz područja zaštite od požara u protupožarnoj sezoni u 2013. godini na području Osječko-baranjske županije.

Ipak treba reći da i pored učinjenih pomaka u protekloj godini, u svim segmentima sustava zaštite i spašavanja, još uvijek postoji golem prostor za napredak. Potrebno je stoga u narednom razdoblju nastaviti ulaganja u izgradnju i razvoj sustava zaštite i spašavanja s osobitim naglaskom na intenziviranje procesa edukacije u njega uključenih osoba (provedbom vježbi, seminara, specijaliziranih tečajeva i tematskih radionica).

Potrebno je također nastaviti proces daljnjeg kadrovskog ekipiranja i materijalno-tehničkog opremanja Odsjeka za zaštitu i spašavanje, koji u okviru Službe za zajedničke poslove Osječko-baranjske županije, djeluje kao stručna služba, koja obavljanjem širokog spektra aktivnosti iz područja zaštite i spašavanja, daje golemi doprinos učinkovitom funkcioniranju Stožera zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije, Zapovjedništva civilne zaštite Osječko-baranjske županije, postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije i ostalih sastavnica ovoga složenog sustava.

Važno je također istaknuti da su sve mjere i aktivnosti usmjerene unaprjeđenju sustava zaštite i spašavanja na našem području provedene sukladno Smjernicama za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini ("Županijski glasnik" broj 3/13.). Slijedom navedenog možemo reći da je iz svih gore navedenih podataka vidljivo da su mnogi ciljevi predviđeni navedenim Smjernicama u protekloj godini i ostvareni.

Ciljevi koje, zbog opsega pojedinih poslova, nije bilo moguće ostvariti u rokovima predviđenim navedenim dokumentom, bit će ugrađeni u Smjernice za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini, a županijske stručne službe kao i drugi subjekti uključeni u njihovu realizaciju učinit će dodatni napor kako bi se preostali ciljevi (poput primjerice Plana civilne zaštite ili Vanjskog plana za sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari koje mogu izazvati posljedice za život i zdravlje ljudi i za okoliš) ostvarili u narednom razdoblju.

Ustrojavanjem kvalitetnog sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije izravno se podiže stupanj sigurnosti života i imovine njezinih stanovnika te se posredno ostvaruju brojni pozitivni učinci i na drugim područjima društvenog života.

b)

Temeljem članka 28. stavak 1. podstavak 1. Zakona o zaštiti i spašavanju ("Narodne novine" broj 174/04., 79/07., 38/09. i 127/10.), članka 14. i članka 30. točka 2. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09 i 2/13.), Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na _____ sjednici _____ 2014. godine

S M J E R N I C E

za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini

UVOD

Smjernice za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije dokument su koji se donosi u cilju:

- zaštite i spašavanja ljudi,
- njihovih materijalnih i kulturnih dobara,
- zaštite i očuvanja okoliša te
- ravnomjernog razvoja svih nositelja sustava zaštite i spašavanja.

Navedene Smjernice temelje se na Procjeni ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara sa područja Osječko-baranjske županije, koju je u srpnju 2010. godine donijela županijska Skupština.

Smjernicama za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini ("Županijski glasnik" broj 3/13.), definirani su strateški ciljevi za organizaciju sustava zaštite i spašavanja na našem području.

Možemo reći da su protekle godine, unatoč brojnim izazovima s kojima je bio suočen sustav zaštite i spašavanja na našem području, mnogi ciljevi definirani navedenim dokumentom uspješno ostvareni čime je učinjen značajan pomak u daljnjoj izgradnji učinkovitog sustava zaštite i spašavanja.

Treba ipak reći da zbog niza objektivnih okolnosti (složenost i opseg pojedinih poslova, nedostatan financijski kapacitet kako jedinica lokalne samouprave tako i županije, nedostatak kadrova unutar stručnih službi koje se bave zaštitom i spašavanjem na lokalnoj i regionalnoj razini, izostanak pravovremene dostave podataka od strane nadležnih institucija) neki od ciljeva predviđenih gore navedenim Smjernicama nisu ostvareni u planiranom roku. Slijedom navedenog u Smjernice za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije u 2014. godini ugrađeni su svi strateški ciljevi koji u prethodnoj godini nisu ostvareni te će rad na njihovoj realizaciji biti nastavljen do njihova punog ostvarenja.

Smjernicama se stvaraju preduvjeti kako za prevenciju i zaštitu od mogućih ugroza tako i za učinkovito reagiranje u slučajevima nesreća, velikih nesreća i katastrofa, s ciljem minimiziranja štetnih posljedica i brze normalizacije svakodnevnog života na pogođenom području.

Pored toga Smjernicama se definiraju i usklađuju ljudski i materijalno-tehničke kapaciteti kojima raspolaže Osječko-baranjska županija, u slučaju pojave bilo kojeg oblika ugroze, te se ustrojava jedinstven i dobro koordiniran sustav zaštite i spašavanja s jasno definiranim ovlastima, nadležnostima i zadacima svih njegovih sastavnica.

1. Službe i pravne osobe koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru svoje redovne djelatnosti

Službe i pravne osobe koje se nekim oblikom zaštite i spašavanja bave u okviru svoje redovne djelatnosti jedan su od temeljnih nositelja sustava zaštite i spašavanja. U najširem smislu riječi ovdje možemo uključiti sve gospodarske subjekte koji svojim ljudskim, materijalno-tehničkim ili smještajnim kapacitetima mogu pomoći učinkovitoj provedbi aktivnosti zaštite i spašavanja (prijevoznice, građevinske, ugostiteljsko-turističke i druge gospodarske subjekte).

U tom kontekstu treba istaknuti da je župan Osječko-baranjske županije još u prosincu 2010. godine donio Rješenje o određivanju operativnih snaga zaštite i spašavanja i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje u Osječko-baranjskoj županiji.

Navedenim Rješenjem određene su operativne snage i pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje kojima će župan, u slučaju neposredne prijetnje od nastanka katastrofe ili veće nesreće na području Županije, dati određene zadatke.

U protekloj godini ostvarena je kvalitetna suradnja Osječko-baranjske županije s nizom pravnih osoba koje se u širem smislu bave nekim oblikom zaštite i spašavanja u okviru svoje redovite djelatnosti. Kvaliteta ove suradnje potvrđena je i tijekom provedbe mjera obrane od poplava na našem području u lipnju 2013. godine, kada su brojne tvrtke stavile na raspolaganje vlastite kapacitete za potrebe eventualne evakuacije i smještaja ljudi i stoke s poplavom ugroženog područja.

Poučena upravo navedenim iskustvom Županija će u narednom razdoblju nastaviti i proširiti suradnju sa službama i pravnim osobama koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru svoje redovne djelatnosti kako bi se osiguralo njihovo koordinirano djelovanje i u budućim izvanrednim situacijama.

2. Udruge građana od interesa za sustav zaštite i spašavanja

Udruge građana od interesa za sustav zaštite i spašavanja daju izniman doprinos njegovu učinkovitom funkcioniranju. U mnogim izvanrednim situacijama, s kojima je posljednjih godina bila suočena Osječko-baranjska županija, upravo su specifična znanja i vještine kojima raspolažu navedene udruge, bile od presudnog značaja za pravodobnu i učinkovitu provedbu pojedinih aktivnosti zaštite i spašavanja.

Imajući u vidu navedene činjenice Županija je u proteklom razdoblju učinila brojne korake kako bi jasnije definirala značaj i funkciju udruga građana u daljnjoj izgradnji sustava zaštite i spašavanja na našem području. Sukladno tome stručna služba Osječko-baranjske županije izradila je Registar udruga građana od interesa za sustav zaštite i spašavanja koji se kontinuirano ažurira i tijekom godine nadopunjuje novim podacima.

Pored toga Županija je protekle godine sklopila sporazume o suradnji s Društvom za podvodne aktivnosti "Mursa" i Radio klubom "Osijek" kojima su definirani oblici suradnje u provedbi aktivnosti od zajedničkog interesa. Dodamo li ovome da je Županija još 2011. godine sklopila sporazum o suradnji s Hrvatskom gorskom službom spašavanja, stanicom Osijek, možemo reći da su navedenim sporazumima najznačajnije udruge građana od interesa za razvoj sustava zaštite i spašavanja na našem području postale njegovim neizostavnim dijelom. Na temelju navedenih sporazuma, Osječko-baranjska županija će u narednom razdoblju:

- nastaviti sufinanciranje redovitih djelatnosti Hrvatske gorske službe spašavanja, stanice Osijek (u okvirima određenim navedenim sporazumom o suradnji),
- nastaviti izgradnju integriranog sustava veze za potrebe operativnih snaga zaštite i spašavanja na našem području te
- intenzivirati proces opremanja i edukacije tima za zaštitu i spašavanje iz vode županijskih postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene.

3. Vatrogasna zapovjedništva i postrojbe

Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu Vatrogasna zajednica) objedinjuje vatrogasnu djelatnost na području Osječko-baranjske županije.

Vatrogasnu zajednicu čine 141 dobrovoljno vatrogasno društvo te tri javne profesionalne vatrogasne postrojbe udružene u 16 vatrogasnih zajednica gradova, općina i područja. Tri javne profesionalne vatrogasne postrojbe (JPVP Osijek, JPVP Našice i JPVP Beli Manastir) najopremljeniji su i najosposobljeniji dio vatrogasnog sustava koji može odgovoriti gotovo svim oblicima potencijalnih ugroza. Ipak potrebno je nastaviti sustavno ulagati u edukaciju i opremanje navedenih postrojbi kako bi iste održale najvišu razinu operativne spremnosti. Pored toga potrebno je, okviru financijskih mogućnosti, dalje razvijati djelatnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava kao najbrojnijih i najrasprostranjenijih vatrogasnih postrojbi na području Županije.

Daljnji razvoj djelatnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava još je značajniji, ako se zna, da pored svoje primarne funkcije, navedena društva ostvaruju i čitav niz drugih funkcija značajnih za skladno funkcioniranje šire društvene zajednice i često su jedan od glavnih nositelja društvenog života manjih lokalnih sredina.

Kako bi se materijalno-tehnička opremljenost i stručna osposobljenost vatrogasnih postrojbi podigla na višu razinu potrebno je, (kroz suradnju Osječko-baranjske županije, Vatrogasne zajednice i inih vatrogasnih postrojbi ovoga područja) provesti sljedeće aktivnosti:

1. Sustavno provoditi preventivne mjere zaštite od požara (osobito tijekom ljetnih mjeseci, u sezoni žetvenih radova kao i u drugim razdobljima u godini u kojima postoji povećana opasnost od nastanka požara).
2. Educirati lokalno stanovništvo o opasnostima i negativnim učincima požara.
3. Kontinuirano provoditi stručnu suradnju vatrogasnih zajednica gradova i općina, dobrovoljnih vatrogasnih društava i javnih profesionalnih vatrogasnih postrojbi na području Županije u cilju ostvarivanja zajedničkih zadaća i unaprjeđenja operativne sposobnosti svih vatrogasnih postrojbi.
4. Nastaviti opremanje vatrogasnih postrojbi najsuvremenijim materijalno-tehničkim sredstvima.
5. Stalno provoditi stručno osposobljavanje vatrogasnih postrojbi organizacijom seminara, tečajeva i pokaznih vježbi.
6. Intenzivirati suradnju vatrogasnih postrojbi na području Osječko-baranjske županije i drugih gospodarskih subjekata, ustanova i udruga koji se zaštitom i spašavanjem bave u okviru svoje redovne djelatnosti kako bi se osiguralo njihovo koordinirano djelovanje u slučaju nastanka nesreće, velike nesreće ili katastrofe.
7. Donijeti Provedbeni plan unaprjeđenja zaštite od požara za područje Osječko-baranjske županije za 2015. godinu.
8. Izraditi Izvješće o provedbi Provedbenog plana za unaprjeđenje zaštite od požara za područje Osječko-baranjske županije za 2013. godinu.

4. Zapovjedništvo i postrojbe civilne zaštite

Zapovjedništvo i postrojbe civilne zaštite dio su operativnih snaga zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije.

Nakon što je uspješno završen proces njihova osnivanja i kadrovske popune potrebno je u narednom razdoblju intenzivirati proces njihovog materijalno-tehničkog opremanja, edukacije i uvježbavanja (trenutno su sve postrojbe opremljene osnovnom osobnom opremom, a nabavljen je i manji dio skupne specijalističke opreme za pojedine specijalističke timove).

U kontekstu činjenice da potpuno opremanje kako Zapovjedništva tako i postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije, zahtjeva značajna financijska sredstva, planirano je u narednom razdoblju dio opreme za potrebe postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene nabaviti sredstvima iz fondova Europske unije. Slijedom navedenog od osobitog je značaja do kolovoza 2014. godine uspješno realizirati projekt "Dravis 3" (koji se provodi u okviru IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska - Mađarska 2007-2013.).

Mjere i aktivnosti koje u 2014. godine treba provesti kako bi sustav civilne zaštite na našem području bio spreman odgovoriti svim potencijalnim izazovima su:

1. donijeti Vanjski plan za sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari koje mogu izazvati posljedice za život i zdravlje ljudi i za okoliš;
2. donijeti Plan civilne zaštite;
3. u suradnji sa svim relevantnim institucijama izraditi standardne operativne postupke za sve predvidive oblike izvanrednih situacija;
4. nastaviti izgradnju integriranog sustava radio veza u kriznim situacijama, za potrebe operativnih snaga zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije te ga adekvatno opremiti;
5. sustavno provoditi edukaciju članova Stožera zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije, Zapovjedništva civilne zaštite Osječko-baranjske županije, vatrogasnog zapovjedništva te postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene;
6. nastaviti proces materijalno- tehničkog opremanja Zapovjedništva civilne zaštite osječko-baranjske županije i postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije;
7. izvršiti smotru postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije i provoditi njihovo sustavno uvježbavanje kako bi se održala njihova operativna spremnost;
8. permanentno provoditi proces edukacije djece i mladeži u području zaštite i spašavanja;
9. kontinuirano provoditi pokazne vježbe kako bi se provjerila spremnost sustava zaštite i spašavanja za odgovor na sve potencijalne ugroze te uklonili eventualno uočeni nedostaci;
10. putem mješovite radne skupine za prekograničnu suradnju u području zaštite i spašavanja nastaviti dosadašnju kvalitetnu suradnju sa mađarskom Županijom Baranja (kroz intenzivnije kontakte, razmjenu informacija i provedbu zajedničkih vježbi u pograničnom području) kako bi se postiglo sinkronizirano djelovanje dvaju susjednih regija u slučaju nastanka nesreća, velikih nesreća i katastrofa;
11. kroz sudjelovanje u programima za prekograničnu suradnju Europske unije osigurati sredstva za daljnju izgradnju sustava zaštite i spašavanje;
12. nastaviti međunarodnu suradnju na unaprjeđenju sustava zaštite i spašavanja kako sa državama članicama Europske unije tako i sa drugim državama u regiji;
13. unaprijediti međuzupanijsku i regionalnu suradnju na unaprjeđenju sustava zaštite i spašavanja;
14. u suradnji Osječko-baranjske županije i Gradova na njenom području osnovati skladište u kojemu će se na adekvatan način uskladištiti oprema specijalističkih postrojbi civilne zaštite Osječko-baranjske županije i oprema ostalih sastavnica sustava zaštite i spašavanja;
15. u provedbi svih aktivnosti značajnih za izgradnju sustava zaštite i spašavanja, sustavno unaprjeđivati koordinaciju Stožera za zaštitu i spašavanje Osječko-baranjske županije i stožera za zaštitu i spašavanje jedinica lokalne samouprave;
16. intenzivirati suradnju sa svim relevantnim institucijama na državnoj razini.

5. Skloništa

Kako bi se osigurala stalna ispravnost i funkcionalnost skloništa odnosno očuvala njihova temeljna zaštitna funkcija u narednom razdoblju potrebno je:

1. u proračunima jedinica lokalne samouprave osigurati sredstva za redovito održavanje skloništa osnovne zaštite u njihovom vlasništvu;
2. potaknuti rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u skloništima u kojima nije provedeno etažiranje kako bi se omogućilo svrhovito korištenje navedenih objekata;
3. održavanje skloništa (koje obuhvaća poslove tekućeg održavanja, servisnog održavanja i radove investicijskog održavanja) provoditi sukladno pravilima struke.

6. Objava

Ove Smjernice bit će objavljene u "Županijskom glasniku".

Klasa:
Urbroj:

Predsjednik

Antun Kapraljević